

ROVANIEMI

ROVANIEMEN KAUPUNGIN YKSITYISTIEAVUSTUSTEN MYÖNTÄMISPERUSTEET

1.1.2021 alkaen

Rovaniemen kaupunki

Yksikkö / palvelu, PL 8216, 96101 Rovaniemi | +358 16 000 000 | email@rovaniemi.fi

Sisällys

1. Johdanto	2
2. Yksityistielain uudistus.....	2
3. Tie kunta	3
4. Tie kunnan perustaminen	4
5. Kaupungin kunnossapitoavustukset yksityisteille.....	5
5.1 Avustus kunnossapitona	5
5.2 Avustus rahallisena	6
5.3 Kaupungin yksityistieavustuksien ehdot	7
5.4 Kunnossapitoavustusten hakeminen	8
6. Korjaus- ja rakentamisavustukset.....	9
6.1 Yksityisteiden avustus pienimuotoisiin korjauksiin	9
6.1.1 Hakeminen	10
6.2 Avustus perusparannus- ja uudishankkeille.....	10
6.2.1 Hakeminen	11
Liitteet	11

1. Johdanto

Suomen tieverkko jaetaan hallinnollisesti maanteihin, katuihin sekä yksityisteihin. Maanteiden osalta tienpitäjänä toimii valtio, asemakaava-alueen katujen osalta kunta ja yksityisteiden osalta tienpitäjänä toimii tienhoitokunta.

Yksityistie on tie, jonka ylläpidosta vastaa tiekunta. Yksityisteistä säädetään yksityistielaisissa (560/2018). Yksityisteiden avustaminen on kunnan vapaaehtoista harkinnanvaraista toimintaa.

Yksityisteiden tienpitovelvollisuus kuuluu tiekunnalle ja yksityistien osakkaille. Kunta voi päätöksellään (YksTL 84 §) avustaa yksityisteiden tienpitoa, joka käsittää kunnossapidon ja rakentamisen, myöntämällä avustuksia päätöksiensä mukaan.

Rovaniemen kaupunki on tukenut yksityisteiden hoitoa ja kunnossapitoa. Kunnossapidon piiriin on kuulunut noin 500 yksityistietä, joiden yhteispituus on n. 330 km. Rahallista avustusta on saanut noin 500 yksityistietä, joiden yhteispituus on n. 190 km.

Rovaniemen kaupungin uudet yksityistieavustusperusteet otetaan käyttöön vuoden 2021 aikana.

2. Yksityistielain uudistus

Yksityistielaki (560/2018) uudistettiin 1.1.2019. Lakia on uudistettu vastaamaan nykypäivän tarpeita ja kirjoitustapaa on selkeytetty. Asiakokonaisuudet on järjestetty uudelleen ja pykälät on otsikoitu.

Laki muutti kuntien tehtäviä sekä kunnan avustuskäytäntöjä. Uuden lain myötä yksityistielain mukaisen kunnan avustuksen ehtona on, että yksityistielle on perustettu tiekunta. Tiekuntaa ja yksityistietä koskevat tiedot tulee olla ajan tasalla Maanmittauslaitoksen yksityistierekisterissä sekä Väyläviraston tie- ja katuverkon tietojärjestelmässä (Digiroad).

Uuden lain tultua voimaan, kaupunginhallitus päätti 25.2.2019 kokouksessa, että tiekunnat tulee perustaa teille, joille haetaan kaupungin kunnossapitoavustusta. Voimassa olevat kunnossapito- ja avustussopimukset tai vanhan käytännön perusteella syntyneet yksityisteiden kunnossapito- ja avustussopimukset irtisanottiin päättymään siten, että niiden viimeinen voimassaolopäivä on 30.5.2020. Vanhan käytännön perusteella syntyneet, kiinteistöjen omien teiden sekä ns. sopimusteiden erityisperusteiset ja valikoivat kunnossapito- ja avustussopimukset irtisanotaan päättymään siten, että niiden viimeinen voimassaolopäivä on 30.5.2020.

3. Tiekunta

Tiekunta on yhtä tai useampaa tietä koskevien asioiden hoitamiseksi perustettu tieosakkaiden muodostamaa yhteisö (YksTI 3 §).

Yksittäistä tai useampaa yksityistietä hallinnoi tienpidosta vastaten tiekunta tai jos sellaista ei ole perustettu, tieosakkaat keskenään sopimallaan tavalla (YksTI 48 §).

Yksitystiehen tieoikeuden saanut on velvollinen tieosakkaana osuutensa mukaan osallistumaan kyseisen yksityistien tienpitoon. Tienpitovelvollisuus alkaa, kun tieoikeus perustetaan ja päättyy, kun tieoikeus lakkaa (YksTI 34 §).

Tiekunnan tiealue on alue, johon tieoikeus kohdistuu ja jolle tietä varten tarvittavat alueet, rakenteet ja laitteet kuten ajorata, jalkakäytävä ja pyörätie sekä piennar, luiska, pengermä, oja, väli- ja rajakaista, kohtaamis- ja kääntymispaikka, tiehen liittyvää tienpitoa varten tarvittava varastoimispaikka, valaistuslaitteet ja liikenteenohjauslaitteet, silta, rumpu, meluste, lautta laitureineen ja väylineen, kaide ja tiemerkki voidaan sijoittaa (YksTI 3 §).

Tiealueen tiekäyttöön ottamisen jälkeen suostumuksen kiinteistöä tai yhdyskuntaa palvelevan maahan sijoitettavan johdon ja sellaiseen liittyvän vähäisen laitteen sijoittamiseen antaa tiekunta tai, jos sellaista ei ole perustettu, tieosakkaat. Kiinteistön omistajan suostumusta ei tällöin tarvita (YksTI 30 §).

Tie on pidettävä tieosakkaiden liikennetarpeen edellyttämässä kunnossa niin, että kunnossapidosta ei aiheudu tieosakkaalle kohtuuttomia kustannuksia (YksTI 24 §).

Toisen yksityistien tai kiinteistön liittämisestä yksitystiehen vastaa liittyjä. Liittyjä on velvollinen tekemään ja pitämään kunnossa tällaisen liittymän (YksTI 26 §).

Tiekunnan teiden tienpidosta ja tiekunnan hallinnosta sekä niiden asianmukaisesta järjestämisestä tiekunnan antamien ohjeiden mukaisesti huolehtii toimitsijamies tai hoitokunta. Toimitsijamies tai hoitokunta vastaa myös siitä, että tiekunnan varainhoito ja sen valvonta on asianmukaisesti järjestetty (YksTI 56 §).

Tiekunnan nimen kirjoittaa toimitsijamies tai, jos on asetettu hoitokunta, sen puheenjohtaja tai kaksi hoitokunnan jäsentä yhdessä taikka säännöissä päätetyllä tavalla.

Tiekuntaa edustaa tuomioistuimissa ja muissa viranomaisissa toimitsijamies tai hoitokunnan jäsen, taikka näiden sijainen tai varajäsen (YksTI 56 §).

4. Tiekunnan perustaminen

Tiekunta voidaan perustaa uuden yksityistielain mukaisesti joko tiekunnan perustamiskokouksessa, tai Maanmittauslaitoksen yksityistietoimituksessa. Tiekunnan perustamiskokous järjestetään yksityistielain mukaisesti. Tiekunnan kokoukseen kutsutaan paikalle kaikki tieosakkaat.

Yksityistielain uusi muutos 1.1.2020 mahdollistaa nukahtaneen tiekunnan käynnistämisen Maanmittauslaitoksen yksityistietoimituksessa, hakemalla oikeutusta tiekunnan koollekutsumiseksi ELY-keskuksesta tai tiekunnan osakkaan kutsumana, jos tiekunta on ollut toimimatta 5 vuotta.

Tiekunnan, jolle myönnetään yksityistielain mukainen avustus, tulee täyttää yksityistielain vaatimukset ja elinvoimalautakunnan hyväksymät ehdot. Tienpitovastuu säilyy tiekunnalla ja tiekunta toimii sopimuksista huolimatta yksityistielain mukaisena vastuullisena tienpitäjänä.

5. Kaupungin kunnossapitoavustukset yksityisteille

Rovaniemen kaupunki avustaa elinvoimalautakunnan päätösten mukaisesti tiekuntien tienpitovastuulla olevien yksityisteiden kunnossapitoa rahallisella avustuksella tai tien kunnossapitona. Tiehoitokunta päättää kokouksessaan kunnossapitoavustuksen hakemisesta ja avustus muodosta. Kaupungin avustaman yksityistien käytön tulee olla sallittua myös muiden kuin tieosakkaiden hyväksi tapahtuvaan liikenteeseen, tämä tarkoittaa mm. sitä, että tietä ei saa sulkea puomilla tai kieltää liikennettä ajokieltoimerkein.

Rovaniemen kaupunki myöntää tiekunnille kunnossapitoavustuksen joko rahallisena avustuksena, tai yksityistien osittaisena kunnossapitona.

5.1 Avustus kunnossapitona

- Kaupungin kunnossapito sisältää hoitokausittain seuraavat työtehtävät:

Talvihoito:

- o aurasviittojen asennus ja poisto
- o talviauraus (lumen ja sohjon poisto talvihoitoluokka IV mukaisesti)
- o polanteen poisto ja pinnan tasaus (talvihoitoluokka IV mukaisesti)
- o jäätyneiden rumpujen ja sivuojien sulatus (ei liittymärumpuja)
- o liukkaudentorjunta (pääosin karhentamalla)
- o risteysnäkemien madaltaminen

Kesähoito:

- o päällystettyjen teiden kevätharjaus
- o kevyt kevätlanaus, jos tien kulutuskerros sen mahdollistaa ja pölynsidonta kevätlanauksen yhteydessä
- o kevyt syyslanaus, jos tien kulutuskerros sen mahdollistaa
- o niitto 1 krt/vuosi
- o vesakon raivaus (5 vuoden välein)
- o vähäisten vaurioiden korjaukset (esim. rumpuheittojen tasaaminen ja maakivien poisto)
- o siltojen pesu ja vuositarkastus
- o päällysteiden paikkaus (liikennettä vaarantavat reiät)

Tieosakkaiden velvollisuus on poistaa tie-, suoja-, ja näkemäalueilta tienpitoa, kulkemista ja näkemää haittaava kasvillisuus. Kaupungin kunnossapitämistä yksityisteistä erkanevien tonttiliittymien sekä liittymärumpujen kunnossapito kuuluu liittymän omistajan tai haltijan vastuulle (Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossapidosta 547/2005, 4§).

Kunnossapitosopimus

Kaupunki ja tiekunta tekevät kirjallisen sopimuksen tehtävistä tien hoitotöistä, sopimus on määräaikainen ja päivitetään vuosittain. Sopimuksessa tiekunta toimii tilaajana ja vastuullisena tienpitäjänä, kaupunki toimii palvelun tuottajana. Tiekuunnan allekirjoittama kunnossapitosopimus on toimitettava hakemuksen liitteenä, mikäli tiekunta on päättänyt hakea kaupungin kunnossapitoa. Tehdyistä sopimuksesta huolimatta tiekunta on edelleen lainsäädännön tarkoittama vastuullinen tienpitäjä.

Mikäli tiekunta laiminlyö ilmoituksen muutoksista tiekuunnan vakituisesti asuttujen kiinteistöjen osalta, kaupungilla on oikeus laskuttaa takautuvasti kunnossapitoavustuksen ehtojen vastaisesti toteutettu kunnossapito.

5.2 Avustus rahallisena

Rahallinen kunnossapitoavustus myönnetään käytettäväksi yksityistien kunnossapitokuluihin. Avustusta ei erikseen myönnetä kesä- ja talvihoitoon, vaan tiekunta voi itse ohjata avustukset tarpeellisiksi katsomiinsa kohteisiin tai toimenpiteisiin.

Avustettava yksityistie on pidettävä käyttötarkoitustaan vastaavassa kunnossa. Mikäli ilmenee, että avustushakemus ei ole totuuden mukainen tai tietä ei ole pidetty käyttötarkoitusta vastaavassa kunnossa, kaupunki voi periä maksamansa avustuksen takaisin.

- Avustuksen määrä lasketaan avustettavan tieosuuden pituuden perusteella seuraavasti:
 - alle 4,0 km = 700 €/km
 - yli 4,0 km = 500 €/km

Esim. 1. Avustettavan tieosuuden pituus on 2 km.

maksettava avustus lasketaan seuraavasti: 2,0 km x 700 €/km = **1400 €**

Esim. 2. Avustettavan tien pituus on 6 km.

maksettava avustus lasketaan seuraavasti: (4,0 km x 700 €/km) + (2,0 km x 500 €/km) = **3800 €**

5.3 Kaupungin yksityistieavustuksien ehdot

Yleiset avustusehdot:

1. Tielle on perustettu tiekunta ja se on rekisteröity MML:n yksityistierekisteriin / KTJ-järjestelmään (YksTI 84 §).
2. Tiekuunnan tienpitovastuulla olevan tiestön ja tiekuunnan tiedot on ilmoitettu Väyläviraston tie- ja katuverkon tietojärjestelmään (Digiroad -järjestelmään).
3. Tiekuunnan yhteyshenkilöiden tiedot on ilmoitettu kaupungille ja ne ovat ajantasaiset.
 - esim. puhelin ja sähköpostiyhteystiedot
4. Tiekunta toimii yksityistielain mukaisesti.
 - Kokoukset pidetään säännöllisesti **avustuksen hakuvuotena**
 - Tiekuunnalla on toimielin, joko hoitokunta tai toimitsijamies
 - **Päätös avustuksen hakemisesta on kirjattu pöytäkirjaan**
 - Tiekuunnalla on tili avustuksen maksamiselle, rahallista avustusta ei makseta henkilökohtaiselle tilille
 - tiekuunnalla on laadittu YksTI:n mukainen vahvistettu yksikkölaskelma ja maksuunpanoluettelo
5. Tiekuunnan tienpitovastuulla oleva tie on pysyvän asutuksen pääsytie.
6. Avustukset eivät koske tiekuunnan erillisillä sopimuksilla hoidettavakseen ottamia teitä, pihateitä tai kiinteistöjen omia teitä.
7. Tie sijaitsee Rovaniemen kaupungin alueella asemakaava-alueen ulkopuolella.
8. Tiekuunnan tienpitovastuulla olevan **tiestön vaikutuspiirissä tulee olla vähintään yksi (1) Rovaniemen kaupungin alueella sijaitseva vakituksessa asuin käytössä oleva kiinteistö***
9. Kiinteistöltä maksetaan vakituisen asunnon kiinteistövero.
10. Kiinteistöjen asukkaat ovat kirjoilla Rovaniemen kaupungissa.
11. Vakituisen asukkaan virallinen postiosoite on ko. kiinteistölle.
12. Avustusta myönnetään **vain vakituisten asuinpaikkojen käyttämille tieosuuksille**.
13. Avustetulla tiellä tien käyttöä ei saa kieltää ulkopuolisilta (YksTI 85 §). Tämä tarkoittaa mm. sitä, että tietä ei saa sulkea puomilla tai kieltää liikennettä ajokieltomerkein.
14. Avustukset maksetaan tiekuunnan tilille, jolla käyttöoikeus vähintään 2 osakkaalla/tiekuunnan valtuuttamalla henkilöllä.
15. **Avustus haetaan vuosittain yhdelle kunnossapitokaudelle kerrallaan.**
16. **Avustus määräytyy lyhintä reittiä kaukaisimmalle vakitukselle asuinpaikalle.**

* Kiinteistöllä tarkoitetaan valtakunnalliseen kiinteistörekisteriin tilana merkittyä maa- aluetta, jonka rajat on määrätty kiinteistötoimituksessa. Samalla kiinteistöllä voi sijaita yksi tai useampi vakitukselta asuttu talous. Vakitukselta asuttuna taloutena pidetään asuntoa, jossa asutaan ympäri vuoden. Vakitukselta asunnot voivat sijaita kiinteistöllä yhdessä tai useassa eri rakennuksessa. Näissä tapauksissa on kuitenkin kyse yhdestä vakitukselta asutusta kiinteistöstä

”Avustus kunnossapitona” -ehdot:

1. Edellä mainitut ”yleiset avustusehdot” tulee täyttyä.
2. Tien tulee olla kunnossapitokalustolla liikennöitävässä kunnossa:
 - a. kunnossapitokalusto mahtuu liikennöimään tiellä
 - b. tien kantavuus on riittävä kunnossapitokalustolle
3. Kunnossapidettävä osuus määräytyy lyhintä reittiä kaukaisimmalle vakitukselle asuinpaikalle

5.4 Kunnossapitoavustusten hakeminen

Avustukset haetaan yksityisteiden kunnossapitoavustus -lomakkeella, joka löytyy kaupungin Internet-sivuilta sekä palvelupiste Osviitasta. Tie kunta tekee päätöksen avustuksen hakemisesta tiekunnan kokouksessa ja hakupäätös tulee olla kirjattuna kokouspöytäkirjaan. Hakemukset on toimitettava Rovaniemen kaupungille määräaikaan mennessä. Tiekunnan/avustettavan yksityistien on täytettävä kohdan 5.3. Yleiset avustusehdot.

Mikäli tie kunta hakee avustusta kunnossapitona, on hakemuksen liitteenä toimitettava tiekunnan allekirjoittama kunnossapitosopimus ja avustettavan tien on täytettävä ”Avustus kunnossapitona” -ehdot.

- Yksityistielain perusteella myönnettävien kunnossapitoavustusten avustuskausi on 1.9.2021 – 31.8.2023
- Avustus myönnetään kahdelle kunnossapitokaudelle kerrallaan.
- Kunnossapitoavustusten haku käynnistyy 17.5.2021 ja päättyy 31.7.2021
- Hakeminen tapahtuu yksityistien kunnossapitoavustus -lomakkeella
- Hakemus lähetetään kirjepostina/sähköpostilla, tai toimittamalla Rovaniemen kaupungin toimipisteeseen Mäntyvaarantie 2.
- Kunnossapitoavustukset maksetaan kunnossapitokausittain kahdessa erässä 30.9 ja 31.1.

Takaisin perintä

Mikäli myöhemmin ilmenee, että avustushakemus ei ole ollut totuuden mukainen tai tie kunta ei ole ilmoittanut muuttuneita tietoja esim. vakituksesti asuttujen kiinteistöjen osalta, kunta voi periä myönnetyn avustuksen tai kunnossapidon kustannukset tiekunnalta takaisin.

6. Korjaus- ja rakentamisavustukset

Rovaniemen kaupunki avustaa elinvoimalautakunnan hyväksymien ehtojen mukaisesti tiekuntien tienpitovastuulla olevien yksityisteiden rakentamis- ja korjaushankkeita. Tiehoitokunta päättää kokouksessaan avustuksen hakemisesta ja avustus muodosta. Kaupungin avustaman yksityistien käytön tulee olla sallittua myös muiden kuin tieosakkaiden hyväksi tapahtuvaan liikenteeseen, tämä tarkoittaa mm. sitä, että tietä ei saa sulkea puomilla tai kieltää liikennettä ajokieltomerkein.

Rovaniemen kaupunki myöntää tiekunnille korjaus- ja rakentamisavustusta yksityisteiden pienimuotoisiin korjauksiin sekä perusparannus- ja uudishankkeisiin.

6.1 Yksityisteiden avustus pienimuotoisiin korjauksiin

Rovaniemen kaupunki avustaa yksityisteiden pienimuotoisia korjaushankkeita erikseen myönnettävällä avustuksella. Avustettavat hankkeet ovat kustannuksiltaan pienimuotoisia, alle 10 000 € hankkeita. Avustuksen suuruus voi olla enintään 50 % toteutuneista kustannuksista. Avustukset ovat jatkuvassa haussa 17.5.2021 alkaen. Hakemukset käsitellään saapumisjärjestyksessä. Avustusta myönnetään vuosittain asetettujen määrärahojen puitteissa. Avustusta hakevan tiekunnan/avustettavan yksityistien on täytettävä **kohdan 5.3 Yleiset avustusehdot**. Avustusta haetaan hankkeen valmistuttua, hakemuksen liitteenä tulee toimittaa tositteet toteutuneista kustannuksista.

Avustuksen piiriin kuuluvat seuraavat työt:

- kuoppien/reikien paikkaukset päällystetyillä ja sorapintaisilla teillä
- vesakon raivaus
- rumpujen ja siltojen korjaukset
- tien kuivatusjärjestelmän ylläpito (avo-ojien perkaus ja kaivaminen)
- sorastukset
- tulva-, routa- ja muiden vaurioiden korjaukset
- maakivien poistot

6.1.1 Hakeminen

Avustuksen hakeminen pienimuotoisiin korjauksiin:

- Avustukset ovat jatkuvassa haussa 17.5.2021 alkaen.
- Hakeminen tapahtuu kunnostus- / rakentamisavustus -lomakkeella.
- Hakemus lähetetään kirjepostina/sähköpostilla, tai toimittamalla Rovaniemen kaupungin toimipisteeseen Mäntyvaarantie 2.
- Hakemukseen tulee liittää seuraavat tositteet:
- karttatuloste, johon on merkitty tien korjauskohdat sekä vakituisesti asutut kiinteistöt
- korjausselostus
- tositteet toteutuneista kustannuksista
- Avustus maksetaan hankkeen valmistuttua kulutositteita vastaan.

6.2 Avustus perusparannus- ja uudishankkeille

Rovaniemen kaupunki myöntää rahallista avustusta kokonaiskustannuksiltaan yli 10 000 € perusparannus- ja uudishankkeille, joille on myönnetty valtion avustus (ELY-keskus tai Kemera). Kaupungin avustus voi olla enintään 25 % toteutuneista rakennuskustannuksista, kuitenkin siten, että avustussumma voi olla enintään 25 000 €/hanke. Uuden tien rakentamiskustannuksiksi hyväksytään enintään 15 000 €/km.

Avustukset ovat jatkuvassa haussa 17.5.2021 alkaen. Avustusta jaetaan kulloinkin käytettävissä olevan määrärahan puitteissa. Avustus on määrärahasidonnainen, eli jos avustettavien hankkeiden kustannukset ylittävät määrärahan, avustusprosentti pienenee. Avustusta haetaan hankkeen valmistuttua, hakemuksen liitteenä tulee toimittaa tositteet toteutuneista kustannuksista.

Avustusta hakevan tiekunnan/avustettavan yksityistien on täytettävä kohdan **5.3. Yleiset avustusehdot**.

Avustukseen piiriin kuuluvat seuraavat työt:

- teiden päällystäminen
- laajemmat sorastukset
- rumpujen ja siltojen korjaukset
- sillan/siltarummun rakentaminen
- tien kuivatusjärjestelmän ylläpito (tieojien kaivaminen ja perkaus)
- laskuojien perkaus/kaivaminen
- vanhojen päällysteiden purkaminen esim. sekoitusjyrsintä
- tulva-, routa- ja muiden vaurioiden korjaukset
- RP-hankkeet (rakenteiden parantaminen)
- uusien teiden rakentaminen

6.2.1 Hakeminen

Avustuksen hakeminen perusparannus- ja uudiskohteille

- Avustukset ovat jatkuvassa haussa 17.5.2021 alkaen
- Hakeminen tapahtuu kunnostus- /rakentamisavustus -lomakkeella.
- Hakemukseen tulee liittää seuraavat tositteet:
 - o kopio tiekunnan kokouspöytäkirjasta, jossa tiekunta on päättänyt korjaushankkeesta ja avustuksen hakemisesta
 - o karttatuloste, johon on merkitty tien korjauskohdat sekä vakituisesti asutut kiinteistöt
 - o korjaussuunnitelma
 - o kustannusarvio
 - o valtion myönteinen tukipäätös
- Hakemus on toimitettava määräaikaan mennessä, myöhässä tulleita hakemuksia ei käsitellä.
- Avustus maksetaan tiekunnan tilille hyväksytyjen ja toteutuneiden kustannusten perusteella.
- Maksatuksen perusteena on, että tiekunta on toimittanut loppukatselmuspöytäkirjan ja tositteet syntyneistä kustannuksista kaupungille.

Takaisin perintä

Mikäli myöhemmin ilmenee, että avustushakemus ei ole ollut totuuden mukainen tai tiekunta ei ole ilmoittanut muuttuneita tietoja vakituisesti asuttujen kiinteistöjen osalta, kunta voi periä myönnetyn avustuksen tai kunnossapidon kustannukset tiekunnalta takaisin.

Liitteet

- Liite 1 Yksityistien kunnossapitoavustushakemus
- Liite 2 Kunnossapitosopimus
- Liite 3 Yksityistien kunnostus-/rakentamisavustushakemus

Avustushakemukset toimitetaan kirjepostilla osoitteeseen Mäntyvaarantie 2, 96100 Rovaniemi tai sähköpostilla: yksityistiet@rovaniemi.fi